

O xornalista baionés David Reinero González recibe o Premio Nano Cambeiro de xornalismo. O premio consiste nunha escultura de Fernando Casás

O Premio de Xornalismo NANO CAMBEIRO foi instituído polo Instituto de Estudos Miñoranos para lembrar ao xornalista e ao amigo.

Cumprindo co establecido na convocatoria, faise pública a súa resolución en agosto, mes no que se cumpre o cuarto aniversario da irreparable perda do xornalista Nano Cambeiro.

Nesta Terceira Edición, o premio concedéuselle a **DAVID REINERO GONZÁLEZ** un mozo xornalista miñorano polo seu artigo

Cando Praia Amórica tiña mil nomes

publicado no xornal Atlántico Diario o luns 23 de febreiro de 2004. No mesmo faise unha achega a toponimia do areal nigranés en perigo de desaparición, vctima da exótica e simple denominación de Praia Amórica, tal e como lle aconteceu a maior parte do que fora maior areal e complexo dunar da ría de Vigo soterrado baixo toneladas de formigón e asfalto.

O premio, sen dotación económica, consiste nunha peza de bronce obra do escultor e membro do Instituto de Estudos Miñoranos **FERNANDO CASÁS**, que se funde para entregar en cada convocatoria

A obra escultórica será entregada ao premiado nun acto público a realizar nos meses que restan deste ano 2005.

A Xunta de Goberno do Instituto de Estudos Miñoranos quere sinalar especialmente que nesta ocasión o premiado é un xornalista mozo que une o seu nome ao dos escritores consagrados dos anos anteriores: Xosé Luís Méndez Ferrás e Francisco Fernández del Riego.

A Xunta de Goberno do IEM acordou tamén convocar o Cuarto Premio de Xornalismo â??Nano Cambeiroâ?? para artigos publicados ao longo do ano 2005, segundo as bases

adxuntas e que se reproduciran integramente na Revista de Estudos Miñoranos que se publicará ao longo do mes de outubro.

<http://www.minhor.org/>

[Bases do concurso](#)

Cando Praia Amórica tiña mil nomes

David Reirner Gonz lez

Houbo un tempo no que as xentes tiñan memoria e os lugares eran en plural. Un tempo no que cada regato, cada carreiro, cada veiga, chamábase segundo a súa particularidade. Naquel tempo, o que hoxe coñecemos como Praia Amórica pola gracia de Manuel Lemos tiña mil nomes, catro casas e un cento de veciños. Hoxe, logo de máis de setenta anos, a maioría deles están a piques de ser esquecidos.

Alí no sur,  s p as da pen nsula hom nima, a area cham base **Lourido**. Al - onde est  a farmacia, estaba a tenda de Pura   A Portela  . Al -, igual que agora, tocaban os grupos nas festas da Virxe do Carme. Logo, os m sicos ficaban a durmir un pouco m is   norte, nos baixos dos poucos chal s dos   ricos madrile os   que comezaban a constr rse. Cara    interior, a praia chegaba ata a zona co ecida como

Area

, estend ndose por detr s do   restaurante de Angelito  . Unhas poucas casas, m is labregas que mari eiras, salpicaban a paisaxe.

Na metade da praia, en **Canido** (o outro, non o vigu s) segue a desembocar o r o **Mu     os**,

tam n co ecido como do

Matadoiro

, que se met a a   nda entre dunas ata a zona da

Alberca

, onde as mozas lavaban a roupa. Nese lugar en que antes se branquexaban as sabas na corrente doce do regato, hoxe unha depuradora limpa a propia auga.

Por alí- non había camiños, todo eran ondas de area que se espaxaban ata o que aínda se coñece como **Dunas de Gaifar**. Para poder camiñar con comodidade había que acercarse ata as vías do tranvía, esas que cubre o asfalto da á??

Carretera da Vía á??

a Baiona, case na zona das

Rans

, onde xa a area comezaba a deixar paso ás leiras e o monte do

Viso

e de

Mallón

.

Pero volvendo ao norte, en Gaifar, as ondas de area tornábanse auténticas montañas de varios metros de altura polas que nenos e nenas se tiraban a rebozos ou montados en follas de pita a xeito de á??trineosá??. Alí-, na beira do á??mar de Baionaá??. unha ringleira de casas de pescadores continuaba ata a zona en que a praia se chamaba xa **San Xoán**, onde a leve curva do areal de Lourido se pecha nunha pequena abra, os pés do

Castro

, en

Panxón

. E sobre a area na que hoxe, cada verán, se cravan centos de parasoles, descansaban as gamelas dun porto que nin tan sequera tiña rampa, pero do que saían barcos a carbón, como o á??Canurrioá?? ou o á??Monte Aloiaá??, a vender en Baiona toneladas de sardiñas da baía. Eran os tempos en que se vendían as sardiñas e se comían as cadeluchas ou os ourizos. As primeiras, especie case que exclusiva da zona, porque había dabondo en toda a praia para abastecer a un exército de famentos. Os segundos, de Patos, porque eran a comida dos pobres. Hoxe, as cadeluchas escasean coa contaminación e os ourizos son manjar de ricos.

O pracer

Poucos recordan xa eses nomes, condenados a desaparecer coa memoria dos máis vellos, pechados en poeirentos libros de toponimia ou en anacrónicos mapas do catastro. Hoxe a praia é Praia Amórica, o nome co que a empezou a chamar en 1927 Manuel Lemos, nado

na Ramallosa e emigrado con sete anos Ã¡ Arxentina. PrÃ³cer dos de antes, volveu Ã¡ sÃºa terra para gastarse aquÃ­ a fortuna en proxectos tan pouco comprendidos no seu tempo como as Escolas Proval, o mercado da Ramallosa ou o seu gran balneario turÃ­stico de Galicia, Ã³ que lle puxo â??Praia AmÃ©ricaâ??.

No areal da sÃºa terra miÃ±orana principiou a construír a finais dos anos 20 do sÃ©culo pasado unha serie de chalÃ©s que logo vendeu sen beneficio ningÃºn. Eran casas como â??Villa Hermosaâ??. ou como os chalÃ©s construídos polo porriÃ±Ã©s Antonio Palacios a principios dos anos trinta Ã³ tempo que se levantaba en PanxÃ³n o seu Templo Votivo do Mar.

Rosita, hoxe en VilameÃ±n, naceu en Area e viviu moitos anos en Canido. Daqueles tempos lembra como chegaban os turistas no verÃ±o ou â??un seÃ±or de Madrid que paraba no â??Quirosnoâ?? e que tivo que marchar porque dicÃ­a que o ruÃ­do do mar non o deixaba durmirâ??. Nos anos trinta e corenta, pola â??carretera generalâ?? de Vigo a Baiona â??a penas pasaban vinte coches Ã³ dÃ­a e poucos baixaban ata a praiaâ??. traen Ã¡ memoria os veciÃ±os. Ese non era terreo para os motores, senÃ³n para os carros de bois que recollÃ­an o argazo que servirÃ­a de esterco. Os mesmos bois que axudaban a pescar Ã³ arrastre dende a praia, como recorda Francisco, que andou no mar de neno antes de ser o caseiro en Canido dun chalÃ© con finca duns seÃ±ores de Vigo.

Desa Ã©poca queda un busto de indiano ergueito sobre a inscriciÃ³n â??Manuel L. Lemos. 1875-1946â??. De Palacios, dÃºas obras de arte en forma de chalÃ©s. AmÃ©rica aÃ­nda coexistÃ­a pacificamente con Lourido, Canido e PanxÃ³n.

O formigÃ³n

O formigÃ³n veu a substituír Ã¡ pedra do arquitecto porriÃ±Ã©s e os poucos chalÃ©s comezaron a ser mÃ¡is. As estradas melloraron e chegaron Ã¡ beira do mar. Bernardo VÃ¡zquez, o alcalde que levantou a actual casa do Concello de NigrÃ±n, emprendeu a urbanizaciÃ³n de Gaifar. As dunas foron pouco a pouco cubertas por rÃºas. Logo, xa nos oitenta, chegarÃ­an Ã¡ zona o centro de saÃºde, o pavillÃ³n dos deportes e os edificios de apartamentos. A area orixinal tan sÃ³ aparece xa baixo as zonas das randeiras que civilizaron os rebolos dos nenos. Ou Ã³ redor das pistas de tenis que antes ocupaban un mar de cardos, especie en perigo de extinciÃ³n en toda Praia AmÃ©rica.

Escrito por

Martes, 13 Setembro 2005 14:16

Hoxe, cando o tempo da memoria esvaece, o areal máis importante da rã-a de Vigo Ã© unha estreita lingua de area, abafada polo asfalto e os edificios, que cada domingo de inverno e todos os dÃ¡s do verÃ¡n percorren milleiros de vigueses e ourensÃ¡ns na busca dun raio de sol. Ese visitante de fÃ³ra, que co seu diÃ±eiro fixo progresar unha vila pobre convertÃ©ndoa nun dos principais atractivos turÃ¡sticos de Galicia, mira con curiosidade as barras metÃ¡licas que flanquean as portas dos edificios na primeira liÃ±a de praia de PanxÃ³n. Poucos saben que serven para atravesar tÃ¡boas nelas e parar asÃ¡ a forza das tempestades. Porque, de cando en vez, o mar volve a carÃ³n da sÃ¡a area. Ese mar que non deixaba durmir co ruÃ¡do Ã³ seÃ±or de Madrid, toma o que Ã© del, entra embravecido nas noites de inverno e leva por diante paseos de pedra levantados onde non deberan.